

Институционалната дискриминация да бъдеш Масон

Бр. Д. К.

Л.: “Седемте Хълма” п.н.38, О.: Пловдив

Бидейки наясно, че свободното масонство в смисъл на общност е неполитическа и нерелигиозна организация, в началото на своя градеж бих искал да подчертая, че извършеното от мен изследване и изводите, които ще представя въз основа на това проучване, не целят критика на който и да е модел на държавно устройство или вероизповедание. Странствайки по пътя към личното усъвършенстване обаче, в ежедневието си ние стъпваме по светски паваж, а обстоятелството че обичаме да пребиваваме повече в сферата на трансцендентното, не може да промени факта, че свободният зидар е също социално животно, подчинено в профанския си бит на общите правила на човешката цивилизация. Само законът ще ни даде свобода. Дали тази сентенция обаче е винаги валидна днес?

Не едно правителство в историята е третирало масонството като потенциален източник на опозиция поради предполагаемата му тайна природа и международни връзки. След основаването на модерното свободно зидарство в Англия през XVIII век, множество държави са го забранявали – Холандия през 1735 г.; Швеция, тогавашна Швейцария, Испания, Португалия и Италия през 1738 г., Русия през 1822 г.; за да се стигне до прословутата фраза на Джон Куинси Адамс, президент на Съединените американски щати, произнесена по повод аферата Морган през 1826 г.: „Масонството трябва завинаги да бъде премахнато. То е грешно – изначално грешно, семе на злото, което не може да създаде нищо добро“. Учудващи думи от отявлен демократ, непримирим противник на робството и радетел за правата на човека. Век по-късно, всеизвестна е неприязънта към масонството на всички тоталитарни режими. Разбира се, може да се очаква, че изложеното дотук е исторически очерк, останал безвъзвратно в миналото, и че в съвременните развити общества не може да съществува подобно противопоставяне. Оказва се, напротив.

Дори нещо повече, както диктаторите преди, така и днешните критици на масонството ползват общ език и аргументи. Трудно е да се повярва, но понастоящем се разгръща и поддържа широк фронт, воден на най-високо институционално ниво, и то в държави люлки едновременно както на демократичните идеали, така и на свободното зидарство.

Началото на тази изключително обезпокояваща тенденция се поставя през 1997 г. от Джон Уитакър „Джак“ Стру, английски политик, член на кабинета на Тони Блеър и Гордън Браун през периода 1997-2010 г. Основаното от него движение със завидно упорство се опитва да „прокара“ закон, по силата на който масоните, които заемат

постове в органите на реда или съдебната система, са длъжни да декларират пред правителството и обявят публично членството си към съответната ложа, както и своя статус и взаимовръзки с други лица, заемащи държавнически постове. В изпълнение на тази политика е приета нарочна министерска инструкция, действаща на територията на Англия и Уелс, според която всички кандидати за постове на съдии, магистрати, полицейска и затворническа администрация трябва да оповестят масонската си принадлежност, ако имат такава, под страх от наказателно преследване. Наследството на Джек Строу намира почва за удивително развитие не някъде другаде, а в Шотландия, където от началото на века до този момент Том Миноуг и сподвижниците му са завели поне 13 петиции до шотландския парламент, съдържащи искания за законодателни рестрикции срещу масоните въобще. Еквивалентни процеси се наблюдават в Италия и някои от американските щати (последното във връзка с оповестени твърдения, че мнозинството от членовете на Върховния съд на САЩ са свободни зидари).

Повече от ясно е, че с обсъжданите ограничения се цели обезкървяване на състава на масонските ложи (постъпващите на работа магистрати и държавни служители са принудени да ги напуснат, за да заемат съответната публична длъжност), както и ограничаване присъствието на зидарството в обществено-политическия живот. Не този тревожен аспект обаче искам да разгледам в настоящия градеж, а друг, по-важен и присъщ нам във всеки един момент от масонския ни път – правото да бъдеш свободен мъж с добро име. Защото ако днес не сме наясно с естеството на съществуващия проблем и не противостоим – не като масони, а като свободни хора, то утре под страх няма да се сбирате не само за работа в храма, а няма да се събирате въобще. Нужно е да се разбере, че зароден и поддържан правителствен натиск – където и да е, срещу която и да е група хора, пряко нарушава правата на човека, и по-точно свободата на сдружаване. Иде реч за твърде опасен феномен, който не може и не трябва да се игнорира, още повече че се проявява предимно в държави членки на Европейския съюз, където всяка нормативна промяна рано или късно намира място и у нас, в България.

Какво можем да направим? Всъщност, най-важното вече е сторено от страна на Великата ложа на Италия („Grande Oriente d'Italia – Palazzo Giustiniani” - GOI), основана през 1805 г. Ние трябва да бъдем запознати с действията на нашите братя от Ориент Италия, както и с последствията от тях за всеки един масон, независимо в коя държава се намира и към коя ложа принадлежи.

През 1997 г. и 2002 г. Европейският съд по правата на човека е сезиран от GOI относно осъществено нарушение на чл. 11 и чл. 14 от Европейската конвенция за правата на човека, и по-точно гарантираните от международния акт свобода на събранията и сдружаването и забрана на дискриминацията. И в двата случая ЕСПЧ се произнася с решения срещу държавата в полза на жалбоподателя – по дело Grande Oriente D'Italia Di Palazzo Giustiniani v. Italy (Application No. 35972/97)i и по дело Grande Oriente D`Italia di Palazzo Giustiniani v. Italy (No.2) (Application No. 26740/02)ii. Тази практика на съда в Страсбург стабилизира предходния му подход по два други аналогични случая: N.F. v. Italy, (Application No. 37119/97)iii и Maestri v. Italy, (Application No. 39748/98)iv през 2001 г. и съответно 2004 г.

Значението на водените от Великата ложа на Италия дела е огромно – както в общочовешки, така и правен аспект. За пръв път е позволено на организация, която

не е юридическо лице и не е структурно обособена по друг законоустановен начин, респективно не е процесуално правоспособна и дееспособна, да сезира ЕСПЧ, както и да представлява себе си и своите членове пред юрисдикцията. Причините, поради които европейският съд допуска разглеждането на случаите на GOI, се коренят в основите на Конвенцията: всекиму е гарантирана свободата на сдружаване и правото на личен живот; а дискриминацията срещу група неизбежно засяга фундаменталните права на индивидите в нея.

Освен това, по същество ЕСПЧ в мотивите си посочва, че:

- Масонството е абсолютно законна и призната институция;
- Масонството не е престъпна организация;
- Масонството не е тайно общество;
- Свободните зидари имат право на сдружаване;
- Свободните зидари имат право на личен живот;
- Свободните зидари не могат да бъдат дискриминирани въз основа на това, че са масони;
- Правителството не може да преследва масонската институция или нейни членове понеже смята, че е налице враждебно обществено възприятие към свободното зидарство;
- Налагането на ограничения на масоните не е необходимо в едно демократично общество.
- Чл. 11 от Европейската конвенция за правата на човека (свобода на събранията и сдружаването) се отнася за масонството като организация по същия начин, както към например професионален съюз или политическа партия.

От горното следва, че всеки брат има пълното човешко право да заема всякакви светски постове, без оглед членството му към масонска ложа. При кандидатстване за публични длъжности държавата не може да дискриминира свободните зидари, нито да ги принуждава да разкриват принадлежността си към масонството. На всеки, работещ на градежа, е гарантирано абсолютното право на личен живот и само негова е преценката дали ще оповести своя масонски път, или не, независимо от професионалното му поприще и кариерно развитие. Масоните могат да се сдружават, както намерят за добре, а взаимовръзките помежду им, в т.ч. изградени международни такива, нямат пряко отношение към решенията, които свободните зидари взимат в качеството им на лица, заемащи висши държавни постове. Масонът е свободен човек с добро име. А ако държавен апарат твърди противното, всяка ложа има правото и задължението да защити своите членове пред Европейския съд за правата на човека.

Често в профанските среди се приема, основно поради незнание, че масонството дискриминира, като издига братските отношения над закона. Невежеството очевидно е най-прекият път към абсурда.

ⁱhttp://www.menschenrechte.ac.at/orig/01_4/Grande_Oriente.pdf

ⁱⁱ<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?p=&id=1142711>

ⁱⁱⁱ<http://legislationline.org/documents/action/popup/id/5042>

^{iv}http://www.menschenrechte.ac.at/orig/04_1/Maestri_I.pdf